

**МИНИСТЕРСТВО НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ
И БЛАГОУСТРОЙСТВОТО**

**МЕТОДИЧЕСКИ ПРАВИЛА
ЗА ОФОРМЯНЕ НА ПРЕПИСКИ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА
АДМИНИСТРАТИВНО-ТЕРИТОРИАЛНИ ПРОМЕНИ ПО ЗАКОНА ЗА
АДМИНИСТРАТИВНО-ТЕРИТОРИАЛНОТО УСТРОЙСТВО НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

Юни 2012 г.

В Закона за административно-териториалното устройство на Република България (ЗАТУРБ) е предвидена правна възможност за извършване на промени в установените на територията на страната административно-териториални и териториални единици. Основание за това дава факта, че при приемането на закона е запазено съществуващото до 1995 г. административно-териториално деление. Административно-териториални единици в по-голямата си част са установявани с административни актове на правителството, които не винаги отчитат съществуващи икономически и други връзки и взаимоотношения на дадена територия, историческите и културни традиции или други жизнени фактори.

В глава четвърта на ЗАТУРБ за всяка една административно-териториална и териториална единица са представени възможните административно-териториални промени и е указан редът за извършването им. Тъй като административно-териториалните промени, касаещи общините имат най-масов характер ще разгледаме първо тях.

I. Създаване на нова община.

1. Право на инициатива за създаване на нова община имат:

- населението от едно или няколко населени места;
- общинският съвет;
- областният управител;
- Министерският съвет (МС).

В съответствие с духа на ЗАТУРБ и принципите заложи при създаването му, инициативата за създаване на нови общини следва да принадлежи на населението. Останалите органи и институции могат да бъдат инициатори по изключение, когато съществени общински, областни или държавни интереси налагат създаването на нова община, чрез способите предвидени в закона.

2. Необходими документи за установяване спазването на предвидения в чл. 9, ал. 1 от ЗАТУРБ ред за създаване на община:

Искането за създаване на община следва да бъде осъществено от местна гражданска инициатива чрез подписка от най-малко 25 на сто от избирателите. Редът за използване на тази форма за допитване до населението е регламентиран в Закона за прякото участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление (ЗПУГДВМС) – глава трета „Гражданска инициатива”, чл. 46-53. Местната гражданска инициатива се организира по решение на събрание

на не по-малко от 50 граждани с изборителни права с постоянен или настоящ адрес на територията на съответната община, район, кметство или населено място.

Събранието:

- одобрява предложение до общинския съвет, кмета на общината, района или кметството, или до областни или регионални органи на изпълнителната власт, за което да се събират подписи на граждани с изборителни права;
- избира инициативен комитет, който се състои от трима до 5 членове, включително председател;
- одобрява бланката за събиране на подписите;
- определя срока (не по-дълъг от два месеца от провеждането на събранието за организиране на местната гражданска инициатива) и реда за събиране на подписите; местата за събиране на подписите се определят след съгласуване със съответния кмет.

За събранието на гражданите се съставя протокол, към който се прилага списък с имената, постоянните адреси, ЕГН и подписите на участвалите в събранието граждани.

Подписката съдържа:

- одобреното предложение, което е обект на подписката;
- протокола от събранието;
- бланките със събраните подписи на граждани, като всеки лист съдържа наименованието на общината, района, кметството или населеното място, където се събират подписите и пореден номер. В бланките гражданите с изборителни права вписват трите си имена, ЕГН, постоянния или настоящия адрес и полагат саморъчно подпис.

Съгласно ЗПУГДВМС Инициативният комитет следва да организира информационна кампания и обществени дискусии във връзка с предложението, по което се провежда подписката.

Инициативният комитет внася подписката в общинския съвет¹, придружена от списък с имената, ЕГН, постоянния или настоящия адрес и подписите на членовете на инициативния комитет и адрес за контакти.

- Подписката задължително се придружава със становища на кметовете на населените места, в които те следва да анализират изпълнението на условията по чл. 8 за създаване на

¹ Подписката се вписва в публичен регистър, в който се завеждат предложенията за произвеждане на местен референдум. Председателят на общинския съвет организира създаването на този регистър.

община. Още на този етап е добре да се приложи карта (скица) на землищата на населените места и границите им със съседните населени места, както и нанесени транспортни връзки, за да може да се прецени дали не се нарушава административната цялост на съседни община и отдалечеността от общинските центрове. Също така е необходимо да се представи удостоверение от общинските служби по земеделие за наличието или не на спорове за землищни граници, както и финансови разчети за изпълнението на условието по чл. 8, ал. 1, т. 5. При наличието на спорове за землищни граници процедурата следва да бъде спряна до произнасяне на съда; Необходимо е да се предоставят също документи, удостоверяващи изпълнението на условието на чл. 8, ал. 1, т. 5 от ЗАТУРБ относно възможностите за финансиране на новата община /общината, от която се отделя;

- Председателят на общинския съвет изпраща подписката на Главна дирекция «Гражданска регистрация и административно обслужване» към Министерството на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ), съгласно чл. 29, ал. 2 от ЗПУГДВМС, която извършва незабавно служебна проверка. За резултатите от проверката се изготвя протокол, който се изпраща на съответния компетентен орган;
- Общинският съвет, до който е отправена местната гражданска инициатива, е длъжен да разгледа направеното предложение, да установи наличието на условията по чл. 8 и в едномесечен срок от връчването на подписката да обяви своето мотивирано решение. Общинският съвет също така е длъжен писмено да уведоми инициативния комитет за своето решение и за мерките за неговото изпълнение. На този етап отрицателното становище на общинския съвет не спира процедурата;
- Решението на общинския съвет и цялата останала документация се изпращат на областния управител. В едномесечен срок той извършва пълна проверка по законосъобразност, т.е. дали са изпълнени условията и редът за създаване на община и се произнася. В случай, че са спазени изискванията на закона областният управител предлага на общинския съвет да вземе решение за провеждане на референдум по реда на ЗПУГДВМС. Когато условията по ЗАТУРБ не са спазени, областният управител се произнася с административен акт за отказ, който трябва да бъде доведен до знанието на общинския съвет и инициативния комитет. Същите имат право да обжалват отказа по законния ред;
- На основание на предложението на областния управител общинския съвет задължително взема решение за насрочване и организира провеждането на референдум (не може да откаже провеждането му, когато това е поискано с подписка, съдържаща подписите на не по-малко от една десета от гражданите с избирателни права в съответната община, район

или кметство и не противоречи на ограниченията на ЗПУГДВМС. Същият закон предвижда да се проведе информационна кампания, която започва 30 дни преди датата за произвеждане на референдума;

- Общинският съвет определя дата за произвеждане на референдума не по-рано от 45 дни и не по-късно от 60 дни от решението за референдума.

Законността на резултатите от местен референдум може да се оспори в 7-дневен срок от обявяването на резултатите от общинската изборителна комисия пред съответния административен съд, който се произнася в 14-дневен срок. Решението на административния съд може да се обжалва в 7-дневен срок пред Върховния административен съд, който се произнася в 14-дневен срок, и неговото решение е окончателно.

- Решенията на общинския съвет за насрочване и организацията, както и материалите от проведения референдум се представят на областния управител;

При положителен вот на изборителите областният управител в двуседмичен срок комплектова всички материали и подготвя писмен доклад за внасяне в заседание на МС. Към материалите се прилага и финансова обосновка, съгласно чл. 35 от Устройствения правилник на МС. В доклада до МС областният управител е необходимо да се изложи резултатите и изводите от проверката по законосъобразността на искането за извършването на тази АТП.² При отрицателен вот на населението процедурата се преустановява (областният управител не внася преписката в МС);

- Министерския съвет изпраща преписката до министъра на регионалното развитие и благоустройството за разглеждане и произнасяне с писмено становище;
- МРРБ предприема необходимите действия за внасяне и разглеждане на преписката в МС в съответствие с изискванията на Устройствения правилник на МС и неговата администрация.

II. Закриване на общини поради сливане и разделяне

Съдържанието на преписките е аналогично на тези, които се подготвят при създаване на община, тъй като този вид АТП се извършват по реда на тяхното създаване (чл. 8 и 9 от ЗАТУРБ). Единственото различие е, че подиската и всички придружаващи я материали при сливане на

² Съгласно чл. 45, ал.4 от Закона за местното самоуправление и местната администрация областният управител упражнява контрол по законосъобразност на актовете на общинските съвети, освен ако в закон е предвидено друго.

общини трябва да се разгледат от двата общински съвета и всеки един да се произнесе с мотивирано решение.

III. Промяна в границите на общини поради отделяне на населено място от една община и присъединяването му към съседна община

Процедурата се регламентира от чл. 28 от ЗАТУРБ и не се различава съществено от тази при създаване на община, поради което следва да се спазва същия ред и съдържание на преписките. Съществено в случая е, че задължително по искането се произнася и общинския съвет на приемащата община и, ако неговото становище е отрицателно, областният управител не предлага продължаване на процедурата чрез референдум. Когато едно или няколко населени места искат отделяне от една община и присъединяване към друга, намираща се в друга област, предложението за извършване на административно-териториалната промяна се прави от министъра на регионалното развитие и благоустройството на основание предложението на двамата областни управители. МС взема решение по предложението за АТП.

IV. Промяна на административен център и наименование на община

Редът за промяна на административния център на общината е регламентиран в чл. 29 от ЗАТУРБ и включва следните стъпки:

- Положителен вот от проведен референдум по реда на ЗПУГДВМС на територията на общината;
- Общинският съвет изпраща в едномесечен срок чрез областния управител предложение за промяна до МС;
- МС приема решение, с което предлага на президента да утвърди промяната.

V. Създаване на ново населено място

1. Право на инициатива за създаване на ново населено място имат:

- населението;
- кмета на общината.

2. Необходими документи за установяване спазването на предвидения в чл. 20 от ЗАТУРБ ред за създаване на ново населено място:

- искане, подписано най-малко от 25 на сто от избирателите или от кмета на общината. Искането от населението следва да бъде оформено като подписка за осъществяване на местна гражданска инициатива по реда на ЗПУГДВМС;

- искането се представя на общинския съвет за вземане на решение по същество, вкл. за изпълнението на условията предвидени в чл.19, в двумесечен срок. След произнасянето си, общинският съвет комплектова решението си с останалите материали по преписката и го изпраща незабавно на областния управител;
- областния управител прави мотивирано предложение за създаване на ново населено място, комплектова преписката и изпраща материалите в МС в едномесечен срок;
- МС и министърът на регионалното развитие и благоустройството извършват необходимите действия, съгласно Устройствения правилник на МС и неговата администрация;
- Решението на МС за създаване на ново населено място и указът на президента за определяне на наименованието му се обнародват в „Държавен вестник“.

Селищно образувание може да приеме статут на населено място при условията на чл. 19 и 20 от ЗАТУРБ.

VI. Възстановяване на заличени населени места

Процедурата и съдържанието на преписката е същото, както при създаване на ново населено място като спецификата е, че в доклада на областния управител и становището на МРРБ се отчита изпълнението на условията предвидени в чл. 21, ал. 1 от ЗАТУРБ.

VII. Закриване на населено място

Закриване на населено място става по реда на създаването му (чл. 20 от ЗАТУРБ) при отпадане на условията за създаването им (наличие на постоянно живеещо население и изградена социална инфраструктура). Този ред включва следните стъпки:

1. Искане от кмета на общината до общинския съвет;
2. Общинският съвет в двумесечен срок обсъжда направеното искане и изпраща своето решение на областния управител;
 - Необходимо е общинският съвет да вземе решение и към землищата на кои съседни населени места ще се присъедини землището на заличеното населено място.
3. Областният управител в едномесечен срок внася в МС мотивирано предложение за закриване на населеното място;
4. МС и министърът на регионалното развитие и благоустройството извършват необходимите действия, съгласно Устройствения правилник на МС и неговата администрация;
5. Решението на МС се обнародва в "Държавен вестник".

Закриване на населено място, поради строителство на големи стопански обекти се извършва с указ на президента по предложение на МС.

VIII. Други промени, касаещи населени места

Процедурите и съдържанието на преписките е същото, както при създаване на ново населено място по реда на т. V и при:

- отделяне на части от населено място и обособяването им като ново населено място;
- отделяне на части от населено място и присъединяването им към друго населено място;

IX. Обявяване на село за град

За да бъде обявено село за град, е необходимо да отговаря на условията, предвидени в чл. 33, ал. 1 от ЗАТУРБ. Необходимите документи, установяващи спазването на реда за обявяване на село за град регламентиран в чл. 33, ал. 2 от ЗАТУРБ, са:

- предложение на кмета на кметството, придружено с подробна справка за състоянието на техническата и социална инфраструктура;
- добре би било предложението да бъде подкрепено с писмено становище на кмета на общината;
- решение на общинския съвет по предложението се взема в двумесечен срок и се изпраща на областния управител;
- областния управител изпраща решението на общинския съвет до МС заедно със своето становище в двуседмичен срок;
- МС взема решение по предложението.

В случай, че едновременно с обявяването на село за град се предлага и промяна в наименованието му, следва да се представи мотивирано предложение за името и то да бъде включено в решението на общинския съвет.

**Необходимо е да се отбележи, че при провеждане на подписки, инициативните комитети следва да подадат заявление до Комисията за защита на личните данни, за да бъдат регистрирани като администратори на лични данни, съгласно чл. 17 от Закона за защита на личните данни. Това е необходимо, тъй като в подписките се вписват лични данни.*